

Aleg 9

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §. 60. punkt 23. statutu kr. st. miasta Krakowa.

Wysoki Sejmie!

Magistrat miasta Krakowa wniósł do Wydziału krajowego następującą petycję z dnia 18. września 1903 L. 59637.

Liczne i wielkie zadania, jakie Kraków na różnorodnych polach działalności publicznej ma do spełnienia, pociągają za sobą w konsekwencji konieczność również licznych i wielkich ofiar finansowych.

Zdobycze kultury i rozwój cywilizacji wogóle, a równolegle z tym rozwojem wzrastające wymogi i potrzeby publiczne — nakładają na gminę brzemień obowiązków, które w interesie kulturalnego rozwoju miasta, w interesie ogólnego dobra obywateli, gmina spełnić jest obowiązana.

Potrzeby zaś te spostrzegać się dają w najróżnorodniejszych objawach życia publicznego. I nie ma dziedziny w ustroju administracji, o którejby powiedzieć można, że dalszy postęp i rozwój lub nowo zainicjowana działalność nie są tam już potrzebne.

1) Oświata publiczna, ta zasadnicza podwalina wartości moralnej i etycznej społeczeństwa, wymaga coraz to nowych i większych wysiłków finansowych gminy na szkoły ludowe, na szkoły wydziałowe, na muzea narodowe, na teatr, na subwencje dla licznych zakładów naukowych o charakterze publicznym lub prywatnym.

2) Względy sanitarne miasta, od których zależą w wysokim stopniu siły fizyczne, zdrowie i życie społeczeństwa, wymagają czujności i olbrzymich wkładów finansowych na należyte utrzymanie dróg, bruków, chodników, kanałów, łaźni publicznych, plant, skwerów i ogrodów publicznych.

3) Przemysł i handel, te najważniejsze i jedyne czynniki decydujące o sile finansowej społeczeństwa, wymagają opieki i wielkich wydatków pieniężnych na zakładanie i utrzymanie szkół handlowych, przemysłowych, uzupełniających, zakładanie muzeów przemysłowych, zakładanie hal targowych, tworzenie targowń, ułatwianie komunikacji, przewozu towarów i t. d.

4) Względy humanitarne, jako skuteczny środek prewencyjny przeciw zgorzeniu i zepsuciu jednostek społeczeństwa, apelują o wydatki pieniężne na zakłady wychowawcze, opiekuńcze, na domy poprawy, na domy pracy przymusowej i inne zakłady o celach humanitarnych.

5) Względy społeczne, a w szczególności obowiązek socjalnej polityki gminy wobec klas pracujących miasta nakładają na gminę kosztowne zadania choćby tylko na budowę tanich mieszkań dla robotników.

6) Dobroczynność publiczna. ta kościółka jawnej i kryjącej się nędzy ludzkiej, domaga się troski, opieki i finansowego wsparcia dla ubogich, dla kalek, dla szpitali, dla zakładów i instytucji dobroczynnych.

7) Troska gminy o mienie obywateli, o ład i porządek publiczny pociąga za sobą finansowe wkłady na cele policyjnego bezpieczeństwa.

Te i wszystkie inne gałęzie administracji miejskiej wymagają troskliwego zaopiekowania się i finansowego wsparcia.

Wobec tych licznych zadań, jakie gmina ma do spełnienia, wzmagają się tem samem agendy magistratury miejskiej.

By zaś ten aparat administracyjny, oparty dotychczas na przestarzałych formach biurokratycznych uczynić zdolnym do sprostania tym liczny i ważnym zadaniom, zachodzi konieczna potrzeba zaprowadzenia, również kosztem ofiar pieniężnych, pewnych reform administracyjnych, upraszczających tryb postępowania administracyjnego, a owianych duchem postępu i inicjatywy.

W tym kierunku czeka nadto gminę ogromny wydatek na budowę gmachu Magistratu.

Programowe spełnienie tych licznych postulatów, jakie w interesie ogólnego dobra wszystkich warstw obywateli miasta, gmina ma do wykonania, pociąga za sobą wielkie wkłady pieniężne.

Reprezentacya miasta debatując nad tegorocznym budżetem, przeszła krytycznie wszystkie agendy administracji miejskiej i przy możliwej oszczędności w wydatkach doszła do przekonania, że dotychczasowe źródła dochodów nie są wystarczające do spełnienia zadań publicznych, jakie gminę czekają.

Całą forszę skierowano przedewszystkiem w tym kierunku, by przez wkłady na inwestycje wzmocnić dochody z majątku gminy.

Rozbudzona jednak w tym kierunku działalność przyniesie porządane owoce dopiero w najbliższej przyszłości.

Gdy zaś cele bieżącej kulturalnej polityki gminy wymagają już teraz znacznie-szych zapasów pieniężnych, zdecydowała Rada miasta przy uchwaleniu budżetu na rok 1903 postarać się o pomnożenie dochodów gminy z innych płynących źródeł.

Jednym z tych źródeł są dodatki do podatków i podatek gminny czynszowy.

Zaletą tych danin publicznych gminy m. Krakowa z porównaniu z innymi miastami monarchii, jest stosunkowo niska jeszcze ich stopa procentowa.

Wadą zaś ich jest jednolite rozkładanie na różne rodzaje dochodów, będących przedmiotem opodatkowania.

W tym kierunku więcej postępowe są inne miasta, które stosownie do siły podatkowej mieszkańców nakładają daniny publiczne, według różnej stopy na różne gałęzie dochodu przy równoczesnem zastosowaniu systemu progresyji.

Do tego systemu opodatkowania gmina nasze uciec się nie może, albowiem w tym kierunku kępują ją przepisy statutu, wymagające aż ustawy krajowej do tego rodzaju opodatkowania.

By więc umożliwić gminie sprawiedliwe rozłożenie dodatków gminnych do podatków rządowych, tudzież podatków gminnych, a zarazem uzyskanie większych dochodów z tych źródeł, zachodzi konieczna potrzeba rozszerzenia nieco działalności autonomicznej gminy na polu prawa nakładania na obywateli wspomnianych danin publicznych.

W tym celu okazuje się nagląca potrzeba uzyskania zmiany przepisu §. 60. ustęp 23 statutu gminnego miasta Krakowa w drodze ustawodawstwa krajowego.

W szczególności zachodzi potrzeba uprawnienia gminy w kierunku nakładania podatków gminnych i dodatków do podatków rządowych według różnej stopy procentowej przy ewentualnem zastosowaniu systemu progresyji.

Ze taki system opodatkowania jest nasprawiedliwszym, to ani w teorii ani praktycznem zastosowaniu go nie ma żadnej wątpliwości, albowiem jedynie tylko takie opodatkowanie odpowiada sile podatkowej kontrybuentów.

Słuszną zatem rzeczą jest, ażeby gminie miasta Krakowa przysługiwać mogło prawo zastosowania do swych obywateli tego sprawiedliwego systemu opodatkowania.

Ażeby jednak taki system opodatkowania nie dał się przypadkowo odczuć pewnym grupom obywateli, nie proponuje się żadnego podwyższenia procentowego w dodatkach do podatków rządowych lecz zachowuje się w tym kierunku zupełnie te same uprawnienia, jakie przysługują gminie na mocy obecnie obowiązującego brzmienia §. 60. ust. 23 statutu.

Natomiast proponuje się szersze nieco uprawnienie co do nakładania podatku gminnego czynszowego a w szczególności rozszerza się dotychczasowe prawo gminne z 6% na 10% od czynszu. Gdy się zaś zważy, że podatek czynszowy płać nie właściciele realności lecz lokatorowie, a więc wszyscy obywatele miasta bez względu na ich stan majątkowy, to przyznać się musi, że zastosowanie tutaj różnej stopy procentowej i ewentualnej progresyi nie wypadnie nigdy na niekorzyść pewnej grupy obywateli, lecz odpowie kardynalnym zasadom sprawiedliwego rozkładania podatków.

Jako nowość wprowadza się do projektu uprawnienie gminy do nakładania dodatków do podatków konsumcyjnych, uprawnienie, które w drodze ustawodawczej przyznane jest wszystkim większym miastom Monarchii, a które i Krakowowi da sposobność znalezienia sprawiedliwego źródła dochodów.

Inne zaprojektowane zmiany wywołane zostały potrzebami administracyjnymi.

I tak w celu uzyskania należytych dat urzędowych do wymiaru podatku czynszowego, bądź też do odpisu tego podatku z tytułu próżnostania lub zburzenia realności, proponuje się w ustępie V., ażeby dat tych dostarczały gminie c. k. Władze Skarbowe, podatek rządowy wymierzające.

Zdarzały się kilkakrotnie wypadki, że c. k. Sądy przy licytacyjnych sprzedażach realności odmawiały podatkom gminnym czynszowym ustawowego prawa zastawu. Dla bronienia swych praw zmuszoną była gmina w drodze rekursów udawać się aż do c. k. Najwyższego Sądu, który wydawał orzeczenia na korzyść gminy. W celu zapobieżenia więc takim sporom, proponuje się ustęp VII.

Zdarzało się częstokroć, że po upływie lat kilkunastu zgłaszały się strony po odpis podatku gminnego czynszowego z tytułu odpisanego podatku domowo-czynszowego z powodu próżnostania.

Usunięcie takich roszczeń w przyszłości ma na celu ustęp VIII. projektu.

Wogóle rzecz biorąc, zaprojektowana zmiana §. 60. ustęp 23 statutu, ma na celu unormowanie i ustalenie z jednej strony prawidłowego toku administracyjnego urzędowania, z drugiej zaś strony stworzenie w dziedzinie uprawnień gminy do nakładania opłat publicznych takich ram ustawowych, wśród których Reprezentacya miasta, obznajomiona najlepiej ze stosunkami miejscowemi, odczuwająca najdokładniej braki i potrzeby w kulturalnym rozwoju miasta, miałaby możność rozłożenia w tych ramach jak najsprawiedliwszego opodatkowania na obywateli miasta i pomnożenia w ten sposób dochodów gminy.

Tym duchem przejęta uchwaliła Rada miasta w dniu 17. września 1903 r. wyż omówiony projekt zmiany §. 60. ustęp 23 statutu, który w załączeniu mam zaszczyt przedłożyć Wydziałowi krajowemu z prośbą o łaskawe wyjednanie u Wysokiego Sejmu odnowienie ustawy krajowej.

Wreszcie odwołując się na reskrypt Wydziału krajowego z 25. października 1901 r. L. 63619, mam zaszczyt nadmienić, że niniejszy projekt jest wynikiem prac podjętych przez tutejszą administracyę na skutek uwag Wydziału krajowego, poczynionych w powołanym reskrypcie i ma na celu doprowadzanie budżetu gminy do pewnej równowagi, a tem samem zmierza do usunięcia niepomysłnego stanu finansowego naszej gminy.

Uchwalony przez Radę miasta dnia 17. września 1903 projekt zmiany §. 60. punkt 23. statutu, opiewa jak następuje:

Art. I.

Przepis §. 60. ustęp 23 ustawy krajowej z dnia 6. października 1900 r. Nr. 108 dz. ust. kr. znosi się i ma opiewać następująco:

§. 60. 23.

Do rady miejskiej należy ustanawianie dodatków gminnych do podatków rządowych, nakładanie podatków i opłat gminnych, ustanawianie zasad ich rozkładu i poboru.

I. Zatwierdzenia Wydziału krajowego potrzeba do nałożenia:

1. dodatków gminnych do podatków bezpośrednich, przenoszących 25% tychże — dalej
2. dodatków gminnych do podatków konsumcyjnych, przenoszących 50% tychże — wreszcie
3. podatku gminnego od czynszu lub wartości czynszowej (brutto), jeśli ten podatek gminny czynszowy przynosić ma 10% czynszu.

II. Do nałożenia zaś

1. dodatków gminnych do podatków bezpośrednich, przenoszących 50% tychże — dalej
2. dodatków gminnych do podatków konsumcyjnych, przenoszących 100% tychże — wreszcie
3. podatku gminnego od czynszu lub wartości czynszowej (brutto), jeżeli ten podatek gminny czynszowy przynosi 15% czynszu — potrzeba zatwierdzenia Wydziału krajowego i Namiestnictwa.

Wrazie, gdyby jedna z tych władz odmówiła zezwolenia, potrzeba uchwały sejmowej.

III. Ustawy krajowej potrzeba:

1. do nałożenia dodatków gminnych do podatków bezpośrednich, przenoszących 100% tychże — dalej
2. do nałożenia dodatków gminnych do podatków konsumcyjnych, przenoszących 150% tychże, wreszcie
3. do nałożenia podatku gminnego od czynszu lub wartości czynszowej (brutto), jeżeli ten podatek gminny czynszowy przynosi 20% czynszu, względnie wartości czynszowej.
4. do zmiany taryfy podatków konsumcyjnych,
5. do podwyższenia już istniejących opłat gminnych,
6. do zaprowadzenia nowych opłat gminnych, tudzież
7. do zaprowadzenia nowych podatków nie należących do kategorii dodatków do podatków rządowych.

IV. Dodatki do podatków bezpośrednich mogą być rozkładane na wszystkie lub poszczególnie w gminie przypisane podatki bezpośrednie według tej samej lub różnej stopy procentowej ewentualnie przy zastosowaniu zasady progresyji.

Również i podatek gminny czynszowy może być progresywnie rozłożony w miarę wysokości czynszu lub wartości czynszowej mieszkania.

V. C. k. Władze skarbowe, wymierzające podatek rządowy obowiązane są dostarczyć gminie urzędowych dat do wymiaru lub odpisania podatku gminnego czynszowego.

VI. Podatek gminny od czynszu ponosić mają wprawdzie lokatorowie, względnie używający pomieszkania, podatek ten jednak ciąży na nieruchomości, a gminie odpowiadają za tenże właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów.

VII. Wszelkie dodatki gminne do podatków rządowych tudzież podatki i opłaty gminne mają ustawowe prawo zastawu z takim samym pierwszeństwem, jakie przysługuje podatkom rządowym.

VIII. Na wypadek odpisania przez c. k. Władze skarbowe rządowego podatku domowo-czynszowego z tytułu przeciążenia, próżnostania lub zburzenia realności, przysługuje właścicielowi tejże, o ileby odpisanie z urzędu nie nastąpiło, prawo żądania w ciągu lat trzech, licząc od daty reskryptu c. k. Władzy skarbowej, odpis zarządzającej, odpisu a ewentualnie i zwrotu zapłaconego podatku gminnego czynszowego od tej wartości czynszowej, od której podatek domowo-czynszowy odpisano.

IX. Dodatkami do podatków na rzecz gminy nie mogą być obciążeni:

- a) urzędnicy i słudzy dworu, państwa, kraju, powiatu i gminy, nauczyciele publiczni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do płac służbowych, emerytur, prowiży dodatków na wychowanie i łaskawizn,
- b) duszpasterze co do kongruy.

Art. II.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i Skarbu.

Powyzszą petycję wraz z projektem udzielił Wydział krajowy pismem z 20. listopada 1903 L.W. 86789 c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą o zasięgnięcie opinii c. k. Rządu a to dla zapobieżenia ewentualnej odmowie sankcyi, gdyby Wysoki Sejm uchwalił projekt w brzmieniu wyżej podanem.

Wydział krajowy oświadczył się przytem za uwzględnieniem projektowanej zmiany, uznając przytoczone w petycyi powody jako zupełnie uzasadnione.

Pismem z 6. września 1904 L. 12117/pr. nadeszło c. k. Prezydium Namiestnictwa podaną niżej w streszczeniu odpowiedź c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 27. sierpnia 1904 L. 5487. powziętą, w porozumieniu z c. k. Ministerstwem sprawiedliwości i Ministerstwem skarbu, podług której c. k. Rząd zażądał wprowadzenia do powyższego projektu następujących zmian:

„Ostatni ustęp punktu II. należy w ten sposób zmienić, że przewidziana tamże przyzwalająca uchwała sejmowa, podlega najwyższemu zatwierdzeniu.

„Zmiana ta odpowiadająca analogicznym postanowieniom innych ustaw gminnych, uzasadnioną jest już choćby z tego powodu, że w decyzyi, czyli zezwolić na oznaczone w punkcie II. projektu podwyższenie dodatków i podatku gminnego od czynszów, interesowaną jest administracya państwa, i że dlatego musi jej być zawarowaną ingerencya przy ostatecznem rozstrzygnięciu wypadku, gdzie nie można osiągnąć porozumienia Namiestnictwa i Wydziału krajowego.

„Postanowienie punktu III. l. 4., że do zmiany taryfy podatków konsumcyjnych potrzeba ustawy, należałoby całkiem opuścić.

„Postanowienie takie istnieje wprawdzie i w dotychczasowym statucie, niema wszakże żadnego innego celu, aniżeli uzupełniać zupełnie brakujące zresztą postanowienie kompetencyi i do zezwalania na dodatki do podatku konsumcyjnego lub samostne opłaty na artykuły podlegające temu podatkowi.

„Gdy zaś w tym kierunku projekt zawiera inne dostateczne postanowienia, dotychczasowe postanowienie straciło swą podstawę i dlatego należałoby w zupełności odstąpić od wstawienia go do projektu, gdzieby tylko powodowało zamieszanie.

„Ustępy 5. i 6. punktu III. należałoby zastąpić następującem postanowieniem:

„Do zaprowadzenia takich opłat gminnych, które nie należą ani do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub podatków konsumcyjnych, ani do wspomnianego w powyższych postanowieniach podatku gminnego od czynszów lub wartości czynszowej, jako też do podwyższenia istniejących tego rodzaju opłat (potrzeba ustawy krajowej).

„Po punkcie III. należałoby jako punkt IV. wstawić postanowienie, że ściąganie dodatków do podatków konsumcyjnych ma się odbywać przez te same organa i w ten sam sposób, jak i ściąganie podatków konsumcyjnych“. Przyjęcia podobnego postanowienia należy domagać się ze względów zasadniczych, gdyż każdy inny sposób ściągania wywoływałby niedogodności. Z tego powodu należy ograniczyć atrybucyę Rady miejskiej, przewidzianą w pierwszym ustępie §. 30. punkt 23. przy ustanawianiu zasad rozkładu i ściągania dodatków gminnych i opłat — przez dodanie na końcu tego ustępu wyrazów „w granicach postanowień ustawowych“.

„Na postanowienia punktu IV., podług którego dodatki możnaby (bez wyższego zezwolenia) nakładać na wszystkie albo na pojedyncze w gminie przypisane podatki bezpośrednio podług rozmaitej stopy procentowej albo także progresywnie i zgodzić się nie można.

„Dzisiejsze wszakże postanowienie statutu, wymagające ustawowego zezwolenia na rozkład dodatków do podatków bezpośrednich podług rozmaitej stopy procentowej możnaby w interesie uproszczenia postępowania zmienić w ten sposób, iżby rozkład taki zawisły był od zezwolenia Wydziału krajowego i Namiestnictwa a w razie niezgodności między temi władzami, od przyzwalającej uchwały sejmowej podlegającej najwyższemu zatwierdzeniu.

„Zauważa się przytem, że leży w poważnym interesie administracyi państwowej, ażeby bez jej zgody nie zmieniać stosunku obciążenia, polegającego na państwowem

opodatkowaniu, że zatem nie można dopuścić do takiej zmiany ustawodawczej, która usuwałaby wpływ administracji państwowej w sprawach tego rodzaju.

„Progresyjnego rozkładu dodatków niemożna dopuścić ze względów merytorycznych i techniczno-administracyjnych“.

„Natomiast nie podnosi się żadnego zarzutu przeciw progresji podatku gminnego od czynszów przewidzianego w drugim ustępie punktu IV.“

„Postanowienie punktu V. co do obowiązku władzy podatkowej dostarczenia dat do wymiaru podatku gminnego od czynszów należy opuścić a natomiast wstawić:

„Podstawą wymiaru podatku gminnego od czynszów jest zeznany przez właściciela domu do wymiaru podatku czynszowego, względnie przez c. k. władzę podatkową sprostowany czynsz brutto lub wartość czynszowa odnośnego domu. Magistrat miasta Krakowa może dla wymiaru podatku gminnego od czynszów przez delegowanego urzędnika wglądać w potrzebne daty c. k. władzy podatkowej.“

„Przy tej stylizacji punktu V. można opuścić wyraz „brutto“ w punkcie I. l. 5. i II. l. 3., który zresztą w tym związku nie jest zrozumiały.“

„Przeciw postanowieniu punktu VI., podług którego podatek gminny od czynszów ciąży na domu (nieruchomości), nasuwa się, pominiawszy inne prawno teoretyczne wątpliwości, przedewszystkiem ten zarzut, że podług wyraźnego postanowienia projektu podatek gminny od czynszów ciąży na lokatorze i że właściciel domu odpowiada tylko za ściągnięcie i odwiezienie tego podatku lokatora. Z tą konstrukcją nie dałoby się połączyć żądanie ustawowego prawa zastawu dla podatku na domu, gdyż dom ten nie jest przedmiotem podatku ani nawet własnością obowiązanej do uiszczenia tego podatku. Wskutek takiego postanowienia zupełnie zmieniłyby się charakter podatku, czego oczywiście Rada miasta nie zamierzała, skoro postanowiła, że podatek ten ciąży na lokatorze. Z tego powodu należy opuścić zdanie „podatek ten ciąży na domu“.

„Podobne powody przemawiają i przeciw punktowi VII. Przedewszystkiem zauważa się, że ustawowe prawo zastawu przysługuje tylko podatkowi realnym a pod pewnymi warunkami i podatkowi zarobkowemu. Podług odnośnych ogólnych postanowień ustawowych istnieje już obecnie ustawowe prawo zastawu dla odnośnych dodatków gminnych i niektórych danin gminnych od nieruchomości. Ze względu przeto na te dodatki i daniny, jest podobne postanowienie nie tylko niepotrzebne, ale należy je wprost pominąć, albowiem czysto deklaratywne postanowienia nie mogą być przedmiotem ustawodawstwa.“

„Nie byłoby zaś możliwem, ażeby wobec powyższego przyznawać wszystkim dodatkom i podatkom gminnym ustawowe prawo zastawu i do tego bez względu na to, które objekta miałyby służyć do rzeczzonego celu.“

„Ponadto pod względem pierwszeństwa musiałby Rząd sprzeciwić się równoprawnieniu samoistnych podatków gminnych z zaległymi podatkami rządowymi“.

Wobec powyższego oświadczenia c. k. Rządu, postanowił Wydział krajowy, nie chcąc narazić odnośnej uchwały Wysokiego Sejmu na odmowę sankcyi, zaprowadzić żądane zmiany do projektu ustawy a nadto zastosować sam projekt do formy obowiązującego całego §. 30. statutu.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony % projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Łodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

U S T A W A

z dnia . . . . w przedmiocie zmiany §. 60. punkt 23. statutu król. stoł. miasta Krakowa z 6. października 1901 dz. u. kr. Nr. 108.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia punktu 23. w §. 60. ustawy z dnia 7. października 1901 dz. u. kr. Nr. 108 znosi się a natomiast mają one opiewać:

23. Ustanawianie dodatków gminnych do podatków rządowych, nakładanie podatków i opłat gminnych, ustanawianie zasad ich rozkładu i poboru w granicach postanowień ustawowych.

a) Do nałożenia dodatków gminnych, przenoszących 25% podatków bezpośrednich lub 50% podatków konsumcyjnych, wreszcie do nałożenia podatku gminnego od czynszów lub wartości czynszowej przenoszącego 10% czynszu, potrzeba zezwolenia Wydziału krajowego.

b) Dodatki gminne przenoszące 50% podatków bezpośrednich lub 100% podatków konsumcyjnych, wreszcie podatek gminny od czynszów lub wartości czynszowej, przenoszący 15% czynszu, można nakładać za zezwoleniem Wydziału krajowego i zgodą c. k. Namiestnictwa a w razie, gdyby jedna z tych władz odmówiła zezwolenia, za przyzwalającą uchwałą sejmową podlegającą najwyższemu zatwierdzeniu.

c) Dodatki gminne przenoszące 100% podatków bezpośrednich lub 150% podatków konsumcyjnych, wreszcie podatek gminny od czynszów lub wartości czynszowej przenoszącej 20% czynszu, można nakładać tylko na mocy ustawy krajowej.

d) Do zaprowadzenia opłat, nie należących do kategorii dodatków gminnych do podatków bezpośrednich lub podatków konsumcyjnych albo też wspomnianego wyżej podatku gminnego od czynszów lub wartości czynszowej, jako też do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat potrzeba ustawy krajowej.

e) Rozkład dodatków gminnych na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej, wymaga zezwolenia Wydziału krajowego za zgodą Namiestnictwa a w razie gdyby jedna

z tych władz odmówiła zezwolenia, przyzwalającej uchwały sejmowej, podlegającej najwyższemu zatwierdzeniu.

f) Dodatki gminne do podatków konsumcyjnych należy ściągać przez te same organa i w ten sam sposób, jak podatki konsumcyjne.

g) Podatek gminny od czynszów lub wartości czynszowej można rozkładać progresywnie w miarę wysokości czynszu lub wartości czynszowej.

h) Podstawą wymiaru podatku gminnego od czynszów lub wartości czynszowej, jest każdorazem zeznany przez właściciela domu i przez władzę podatkową sprostowany czynsz brutto lub wartość czynszowa odnośnego domu. W tym celu może Magistrat przez delegowanego urzędnika wglądać w potrzebne daty władzy podatkowej.

i) Podatek gminny od czynszów lub wartości czynszowej ponosić mają lokatorowie względnie używający pomieszczenia. Za podatek ten odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów.

k) Jeżeli z tytułu przeciążenia, próżnostania lub zburzenia realności, władza podatkowa odpisze rządowy podatek domowo-czynszowy a odpisanie gminnego podatku od czynszów z tej realności równocześnie nie nastąpiło, może właściciel jej w ciągu trzech lat, licząc od daty zarządzenia władzy podatkowej, żądać odpisania gminnego podatku od czynszów, względnie zwrotu uiszczanego tego podatku gminnego a to w stosunku wartości czynszowej, od której odpisano rządowy podatek domowo-czynszowy.

l) Dodatkami do podatków na rzecz gminy nie mogą być obciążeni :

α) urzędnicy i służby dworu, państwa, kraju, powiatu i gminy, nauczyciele publiczni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do płac służbowych, emerytur, prowizyi, dodatków na wychowanie i łaskawizn;

β) duszpasterze co do kongruy.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

